

Aquest estiu tenim un Pla

Inicialment fins al 15 de setembre es troba a informació pública l'avantprojecte del Pla Territorial de l'Empordà. L'estudi ha generat un debat entre diferents sectors de la societat i aquests dies es presenten les al·legacions

JOSEP M. BERNILS / Figueres

Durant quatre mesos -el termini acaba en principi el 15 de setembre- l'avantprojecte del Pla Territorial de l'Empordà es troba en període d'exposició pública. Tant a l'Alt com al Baix Empordà ha estat un estiu en el qual s'ha parlat del Pla. Ara toca presentar al·legacions, tot i que la Generalitat estudia ara ampliar el termini.

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat ha explicat que "els objectius d'aquest Pla Director, el primer que es fa d'aquest territori, són protegir l'entorn, evitar la dispersió urbana i reforçar les principals ciutats com a centres de serveis per tal de garantir el benestar de la població".

Tot i això s'ha generat un debat força ampli -especialment

Política Territorial podria ampliar la consulta pública

a la zona de l'Alt Empordà-, en el qual els criteris i les opinions d'ajuntaments, grups ecologistes, empresaris, pagesos i ciutadans en general no són plenament coincidents.

Durant el període d'exposició pública, el Pla ha estat presentat en sessions informatives a tots els ajuntaments empordanesos, i pot ser consultat a través d'Internet per totes les entitats del territori i particulars interessats. Posteriorment, una vegada incorporades les modificacions que es deriven d'aquest procés de consulta -en principi s'acaba el 15 de setembre-, el projecte serà aprovat inicialment i presentat a informació pública i institucional per un nou període de dos mesos.

El conseller de Política Territorial, Joaquim Nadal, en la presentació del Pla a Palamós

El Pla de l'Empordà és el primer pas en l'elaboració del Pla Territorial de les Comarques Gironines que està en fase de redacció i es preveu que estigui enllestit el 2006.

La consulta pública

L'avantprojecte de Pla Director Territorial de l'Empordà ha estat elaborat pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques amb l'estreta col·laboració dels consells comarcals de l'Alt i el Baix Empordà. Aquests han integrat una comissió de seguiment que s'ha reunit diverses vegades al llarg dels darrers mesos (la Bisbal d'Empordà, 10 de juny de 2004; Sant Feliu de Guíxols, 3 de novembre de 2004; Palamós, 4 de maig de 2005).

Així mateix, s'han organitzat diversos atacs públics de debat amb participació de nombroses

institucions i experts. L'avantprojecte del Pla va ser presentat als consells d'alcaldes de les comarques i tramès a tots els ajuntaments empordanesos.

Des del Departament s'ha explicat que "durant aquest període d'exposició pública, el Pla està essent analitzat pels ajuntaments empordanesos i els consells comarcals i també per totes les entitats del territori i particulars interessats. Amb aquesta finalitat, s'ha fet una àmplia difusió de la seva documentació en format digital que es pot consultar, així mateix, al web del Departament de Política Territorial i Obres Públiques (www.gencat.net/ptop)".

"Amb els suggeriments que resultin d'aquest tràmit de consulta, es procedirà a la redacció d'un document més madur que haurà de ser aprovat inicialment pel conseller de Política Terri-

torial i Obres Públiques. El nou document se sotmetrà a informació pública abans de la seva aprovació provisional i als dictàmens preceptius fins que pugui ser aprovat definitivament per part del Govern de la Generalitat. Es preveu que tot el procés pugui concloure a finals d'aquest any", assenyalaven des de Política Territorial abans que el seu conseller, Joaquim Nadal, anunciés el mes passat la possibilitat que el termini de debat es prorrogui dos mesos més.

D'altra banda, es va editar un fullotó d'elevat tiratge per tal de donar a conèixer a la societat empordanesa l'existència de l'avantprojecte del Pla Territorial i la manera de consultar-lo i de poder fer arribar opinions, propostes i suggeriments. HORA NOVA va encartar en una de les seves edicions del mes de juny aquest fullotó.

Els exconsellers Espadaler i Macias hi han discrepat

El portaveu del Grup Parlamentari Català-CiU al Senat i diputat al Parlament per Girona, Pere Macias, ha manifestat que el Pla Director és "extraordinàriament intervencionista" i que suposa un "fre al creixement econòmic" afegint que "els plans territorials han de ser el marc idoni perquè conflueixin paisatge i creixement econòmic. Està bé que el Pla defensi la diversificació però no només pel que fa al paisatge, també hauria de fixar els seus objectius en altres aspectes com l'agricultura, el turisme, la logística i el transport per tal d'assolir un progrés social, econòmic i intel·ligent". Finalment, el senador ha ressaltat que "el Pla Director és poc realista, envaeix competències municipals i lliga de mans i peus, no només els ajuntaments, sinó també els seus habitants. Tenim el dret i el deure de protegir i salvaguardar el territori, però la gent que hi viu també té tot el dret a guanyar-se la vida".

D'altra banda, l'exconseller de Medi Ambient Anton Maria Espadaler va oferir una conferència sobre el Pla, a l'Escala, indicant que la diferència de proposta entre el seu partit que està a l'oposició i l'actual govern és la relació entre quantitat i qualitat. El govern proposa preservar un 27,5% del territori per apropar-se a algun dels territoris d'Europa. Segons Espadaler "aquesta xifra és desorbitada per la necessitat que en aquests moments té Catalunya i l'augment perjudicaria el territori pel fet d'augmentar la zona de terreny que estarà sota servituds".

En aquestes dues pàgines HORA NOVA ofereix una síntesi de les principals directrius incloses dins l'avantprojecte de Pla Territorial de

l'Empordà que aquests mesos es troba en període d'informació pública. El Pla inclou un conjunt d'objectius que aquests dies, precisament, són

motiu de debat entre diferents sectors de la societat civil empordanesa, ja que d'aquest en depèn com serà el futur de la comarca.

Reforçar la xarxa urbana i ordenar

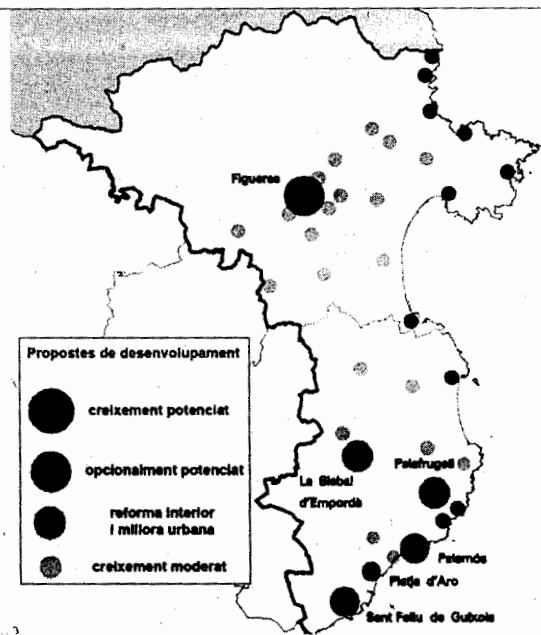
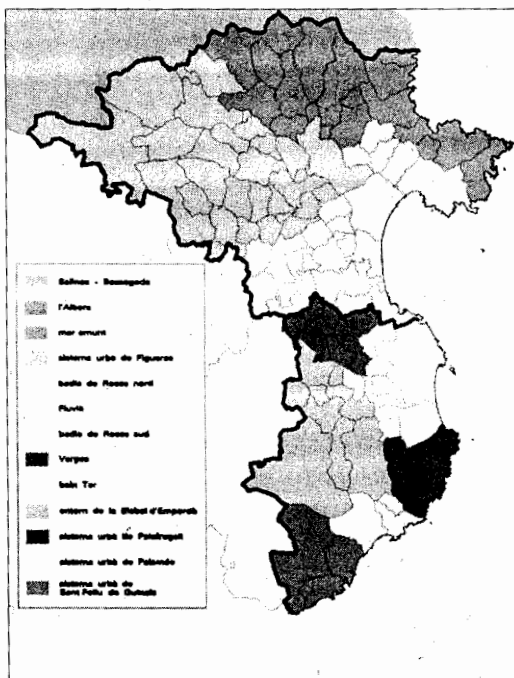
Entre altres objectius, el Pla Territorial vol limitar la dispersió urbanística i potenciar l'activitat econòmica

REDACCIÓ / Figueres

El Pla Director Territorial de l'Empordà ordena el territori de l'Alt i el Baix Empordà amb l'objectiu de garantir que el territori empordanès funcioni i es desenvolupi de la manera més eficient i sostenible possible.

L'Empordà té avui unes dinàmiques socials i econòmiques prou satisfactòries en conjunt. Té també una bona situació geogràfica que propicia millores en l'accessibilitat del territori. Compta així mateix amb un ric patrimoni natural, paisatgístic i cultural. Cal, però, tenir presents, entre d'altres, els reptes i problemes que es deriven de la pressió urbanística i immobiliària per a la creació de segona residència i d'una excessiva polarització econòmica en els sectors de la construcció i el turisme. Aquestes característiques i circumstàncies tenen una importància cabdal en la realitat que aborda el Pla Territorial.

El Pla se centra en els tres sistemes bàsics de l'estructura i la funcionalitat del territori: A) Assentaments urbans. B) Espais oberts. C) Infraestructures de

En aquests mapes podem observar les diferents propostes de creixement de les dues comarques i els espais de protecció

El Pla proposa reforçar el creixement de l'àrea entre Figueres i Vilafant

mobilitat. Al costat d'això, el Pla preveu un procés gradual de perfeccionament que haurà d'anar més enllà de la seva aprovació i que ha de permetre la incorporació successiva de propostes derivades dels plans i polítiques sectorials (agrícoles, ambientals, comercials, etc.) que es vagin concretant al llarg del temps. Des del punt de vista formal, l'avantprojecte es compon d'una memòria explicativa i justificativa de les propostes, d'uns plànols a escala 1:50.000 (comarcals) i a escala 1:100.000 (tot l'àmbit) que expressen gràficament aquestes propostes i d'unes normes d'ordenació territorial. Els plans territorials tindran diferents nivells d'intervenció en la realitat. Ho faran a través de normes directament vinculants, directrius per als plans urbanístics, recomanacions de tipus indicatiu i també argumentacions per fonamentar properes actuacions, decisions i demandes.

Assentaments urbans

El Pla Director Territorial de l'Empordà neix amb la voluntat d'ordenar el creixement urbanístic futur de les seves comarques. En aquest sentit es plantegen tres objectius estratègics: 1) Reforçar la xarxa ur-

bana i ordenar el creixement urbanístic. 2) Limitar la dispersió de la urbanització i regular el creixement de la segona residència. 3) Potenciar l'activitat econòmica diversificada.

Reforçar la vertebració urbana i ordenar el creixement urbanístic. La primera línia d'actuació suposa orientar els desenvolupaments urbanístics cap a les viles i ciutats amb major i millor capacitat d'acollida. Així, orientant els creixements urbans cap a un model més compacte i que reforci la xarxa urbana del territori, serà possible dur a terme polítiques d'habitatge eficaçes i urbanísticament integrades, propiciar la convivència d'activitats i habitatge a les àrees urbanes, reduir la mobilitat obligada i facilitar el transport públic mitjançant, precisament, la polarització i la raonable compacitat dels assentaments.

El Pla també vol orientar la cooperació intermunicipal en la gestió del territori mitjançant la definició de tretze àmbits caracteritzats per la presència d'un sistema urbà clar i/o per l'homogeneïtat de les condicions territorials.

Aquesta estratègia fomenta l'estructura nodal del territori i estableix uns marcs de desenvolupament urbanístic adequat a les característiques de cada nucli.

El Pla defineix unes polaritats principals en les àrees urbanes que exerceixen una certa capitalitat, que tenen un pes demogràfic rellevant i unes bones condicions de connectivitat en

el territori.

En concret, el Pla proposa: - Potenciar el reforçament de l'àrea Figueres-Vilafant, que per la seva localització i disponibilitat de sòl pot incrementar notablement la seva importància com a polaritat territorial.

- Assenyalar l'eix Palafrugell-Palamós-Platja d'Aro-Sant Feliu de Guíxols com una altra gran referència urbana del territori on s'estableixen estratègies de reforma i millora i possibilitats de potenciació per extensió de l'àrea Palafrugell-Mont-ras.

- Establir estratègies de reforma interior i millora urbana a les altres àrees urbanes que pauten la línia de costa -l'Estartit, l'Escala, Roses, Cadaqués, el Port de la Selva, Llançà, Colera i Portbou-, les quals, tot i no disposar ja de gaire sòl apte per a l'extensió urbana, poden reforçar amb aquestes estratègies el seu paper en la xarxa de polaritat territorial.

- Impulsar les opcions de la Bisbal per augmentar, juntament

amb els municipis veïns, el seu pes en la vertebració urbana del territori, en tant que té atributs de capitalitat, bona connectivitat i disponibilitat de sòl.

En altres nuclis i àrees urbanes es proposen estratègies de creixement moderat o en funció de les seves necessitats internes perquè reuneixen les condicions per fer-ho, de forma que constitueixin accions positives de desenvolupament territorial. En aquests casos el Pla proposa:

- Estratègies de creixement moderat als nuclis de la franja prelitoral o interior a partir d'una certa entitat urbana i amb certa disponibilitat de sòl. Santa Cristina d'Aro, Castell d'Aro, Calonge, Begur, Pals, Torroella, Verges, Sant Pere Pescador, Castelló d'Empúries, Perelada, entre altres.

- Estratègies de creixement basat en la seva necessitat interna per a la majoria de nuclis capçalera dels municipis restants i de consolidació i millora ur-

bana per als nuclis més petits.

En la resta de nuclis, la majoria veinats de molt petita dimensió, el Pla proposa estratègies de consolidació i millora, sense excloure la possibilitat de completar algunes àrees urbanes. El Pla recomana que les polítiques sectorials i els planejaments urbanístics que incloguin nuclis petits incorporin mesures i determinacions que afavoreixin les promocions d'habitatge protegit, la potenciació d'una xarxa de telecomunicacions de qualitat, el manteniment de l'activitat agrària, la promoció de projectes de revalorització del patrimoni natural i cultural.

Aquestes estratègies fomenten la protecció del patrimoni urbanístic, vertebrat el territori i, com a resultat de les proteccions del sistema d'espais oberts i de les estratègies polaritzadores del creixement urbà, restringeixen la dispersió dels creixements urbans i la implantació d'edificacions aïllades.

Limitació de segones residències

El Pla opta per limitar les opcions de noves trames urbanes de segona residència. Així, no permet la implantació de nous teixits d'habitatge en localitzacions aïllades. Paral·lelament, estableix les estratègies de desenvolupament que han d'orientar l'evolució urbanística dels nu-

clis històrics i les àrees urbanes i la regulació de les condicions de transformació del sòl no urbanitzable.

El Pla considera que la reutilització com a segona residència dels habitatges buits que hi ha en molts nuclis petits, que són espais de qualitat del territori, s'ha de considerar en principi

com un fenomen positiu enfront del seu desús o abandonament. Des de la perspectiva de l'ocupació del sòl, l'ús de segona residència en edificis que deixen d'ésser residència principal és clarament preferible a la urbanització de sòl amb aquesta finalitat.

(Passa a la pàgina següent)

Pla Territorial

Objectius i criteris de l'avantprojecte que està en fase d'exposició

(Ve de la pàgina anterior)

Des dels diferents estaments empresarials i des de l'Administració, s'està treballant en el foment d'activitats que, si bé tenen relació amb el turisme, no se centren en el binomi turisme-producció immobiliària. Difondre la marca Empordà, impulsar les activitats productives, fomentar el turisme rural, potenciar els allotjaments turístics pensant en la reutilització del patrimoni construït com a alternativa a la implantació de segona residència de nova planta, desestacionalitzar l'oferta, saber posar en valor els espais naturals o aprofundir en les possibilitats del lleure cultural són algunes de les iniciatives estratègiques que es veuen afavorides pel model d'ordenació que dibuixa el Pla Territorial.

En aquesta línia, l'avantprojecte:

- Assenyala noves opcions d'implantació de noves àrees d'activitat econòmica d'interès supramunicipal.

- Propicia la diversificació de l'activitat econòmica fomentant un major pes de les activitats industrials i pròpiament turístiques davant la construcció orientada a la segona residència.

Espais oberts

El Pla diferencia diferents tipus de protecció del sòl no urbanitzable segons el seu valor i funció territorial i estableix la normativa de protecció i les directrius de gestió de cadascuna d'elles. L'objectiu és triple: Protegir els espais naturals i garantir la connectivitat ecològica, protegir les àrees de valor agrícola i protegir el paisatge com a patrimoni cultural i actiu econòmic.

En efecte, els apreciats valors d'equilibri del paisatge empordanès generats durant segles són els que van propiciar les primeres formes del turisme i ara aquests valors es troben sovint en risc de degradació. Protegir el paisatge significa també, doncs, garantir l'ús sostenible de l'actiu que representa pel component turístic de l'economia del territori.

L'objectiu de protecció del paisatge es pretén assolir actuant des de diverses estratègies:

- Menor consum de sòl i millor integració amb l'entorn natural i urbanístic. Amb l'establiment de pautes de desenvolupament urbà que comportin el menor consum de sòl i facilitin la integració amb l'entorn.

- Protegir els espais oberts. Mitjançant mesures d'ordenació territorial que protegeixin els valors intrínsecs dels espais oberts - la diversitat i la referència a la matriu biofísica del territori - al costat dels seus valors econòmics,

identitaris i culturals.

Això suposa l'establiment de forma gràfica i normativa de tres categories de sòl - totes amb el règim jurídic de no urbanitzable - en el sistema dels espais oberts: sòl de *protecció especial*, de *protecció territorial* i de *protecció preventiva*, per a cada una de les quals es modulen les possibilitats futures, les condicions de transformació i les condicions d'admissió de noves edificacions.

Protecció especial

Inclou aquells espais oberts que actualment ja estan protegits sectorialment per la legislació ambiental i aquells que el Pla considera que tenen un elevat valor agrícola o forestal, un valor ecològic en l'àmbit regional o comarcal, un especial interès cultural i paisatgístic o que juguen un paper destacat en la connectivitat ecològica o en el cicle hidrològic.

D'aquesta manera, el Pla entrellaça els espais naturals protegits, els espais del PEIN i de la Xarxa Natura 2000 mitjançant una xarxa de connectors ecològics i territorials que interconnecten els espais naturals protegits com el Parc Natural del Cap de Creus, el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, el Paratge Natural de l'Albera, etc.

Així mateix, el Pla protegeix les àrees de valor agrícola entre les quals cal destacar les de Palau-saverdera-Garriguella-Espolla-Mollet de Perelada-Capmany, Avinyonet de Puigventós-Lladó i Viladamat-Vilasacra a l'Alt Empordà i tota la plana central en el Baix Empordà.

Aquests espais mantindran de manera indefinida el règim de sòl no urbanitzable i les actuacions que la planificació urbanística admet en aquest sòl es condicionaran a la garantia de preservació dels valors agrícoles, ecològics i paisatgístics que es volen protegir.

Protecció territorial

Inclou aquells espais oberts que no són adequats per al desenvolupament urbà (per raons topogràfiques, de risc natural, de localització o de distància a les àrees urbanes) o que, no essent necessaris per al desenvolupament del sistema d'assentaments urbans, tenen valors notables i funcions d'interès a una escala territorial que aconsellen no ocupar-los mentre hi hagi altres alternatives de sòl de menor valor.

Aquests espais tindran el règim de sòl no urbanitzable en el planejament urbanístic municipal, tanmateix poden admetre actuacions excepcionals d'interès estratègic i territorial (en termes d'equipament, desenvolupament

econòmic, projecció internacional, cohesió social o qualitat de vida) l'oportunitat de les quals haurà de ser valorada pels ens locals supramunicipals i per la Generalitat. Per desenvolupar-les caldrà justificar, també, la necessitat de la seva localització aïllada en sòl de protecció territorial, que no hi ha alternatives adequades en sòl urbanitzable ja previst o en sòl de protecció preventiva classificable com a urbanitzable.

Protecció preventiva

Són aquelles àrees de sòl no urbanitzable on les revisions dels plans urbanístics podran, d'acord amb les estratègies definides per a cada àrea urbana, delimitar nous sectors de sòl urbanitzable. També és el sòl on és desitjable que es concentrin les actuacions admissibles en sòl no urbanitzable, que no tenen per objecte la protecció i la gestió dels valors naturals, agrícoles i paisatgístics.

El dimensionat i la naturalesa dels creixements urbans que el municipi proposi hauran de concordar amb les estratègies de desenvolupament que el Pla assigna a cada nucli de població.

Infraestructures de mobilitat

L'avantprojecte tracta les infraestructures de mobilitat com a elements bàsics de l'ordenació del territori des de la perspectiva funcional i geogràfica de l'Empordà. Amb aquesta finalitat adopta una classificació pròpia i

distingeix entre: autopistes i autovies, vies estructurants primàries, secundàries, suburbanes i vies integrades.

Aquest enfocament s'ha d'entendre com a complementari del que és propi dels plans de carreteres des d'una perspectiva de major àmbit i de caràcter sectorial.

Els objectius principals que el Pla pretén en aquesta matèria són els següents:

1. Preveure les infraestructures necessàries per a l'accessibilitat exterior i la connectivitat interior del territori.

2. Establir la correcta articulació entre les infraestructures de mobilitat i les àrees urbanes

3. Propiciar la integració de les infraestructures en el paisatge.

L'Empordà està creuat per l'importantíssim eix de connexió amb Europa que representen l'N-II, l'AP-7 i el ferrocarril, properament amb prestacions d'alta velocitat. També hi ha perspectives de millora de les connexions transversals, N-260 i, més endavant, el ferrocarril transversal. En aquest context, l'avantprojecte proposa reforçar l'esquema d'accessibilitat a l'Empordà "en pintura" des de l'eix Nord-Sud de grans infraestructures amb una successió prou regular d'accessos cap a la costa.

Un dels criteris del Programa de Planejament Territorial és atendre especialment la vitalitat que estructura territorialment els sistemes urbans. En aquesta línia, l'avantprojecte proposa configurar un sistema de connectivitat interior en el qual són vies principals el tram Santa Cristina d'Aro-Mont-ras, que caldrà anar adaptant a la seva funcionalitat suburbana, i el la Bisbal-Figueres, amb la previsió d'un nou traçat complementari Riumors-Fortíà-Peralada.

També l'avantprojecte proposa alternatives de relació funcional i espacial entre les infraestructures de mobilitat i els sistemes urbans, en especial el de Figueres, que per la seva complexitat i implicacions cal que en aquesta fase del Pla siguin enteses com un assaig. L'avantprojecte manté també, de moment, obertes dues opcions bàsiques pel que fa a la variant de la Bisbal.

L'avantprojecte aporta, així mateix, recomanacions i criteris d'integració de les infraestructures en el paisatge; amb aquesta lògica, el Pla considera com un component bàsic de la percepció del paisatge de l'Empordà la xarxa de vies integrades que formen les carreteres locals i pistes. Les mesures proposades tendeixen a assegurar el seu manteniment i la millora de la seva funcionalitat com a xarxa de connexió còmoda i segura entre els nuclis, independent de les xarxes, primàries o secundàries, que estructurin a un altre nivell el territori. Es proposa l'adequació de la xarxa, completant-la quan calgui, amb la finalitat de tenir una malla més ben tancada i indicant la necessitat d'uns tractaments que ens facilitin la utilització més àmplia i versàtil -petits recorreguts, cicloturisme, passejada-, d'acord amb les seves característiques.